

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kerekes Valéria jogtanácsos által képviselt (.....) felperesnek a dr. Szabó János ügyvéd (.....) által képviselt (.....) alperes ellen bankgarancia lehívás teljesítése iránti perében a Fővárosi Bíróság 2011. június 29-én kelt 2.G.41.033/2011/5. számú ítéletével szemben a felperes fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperes által le nem rótt fellebbezési eljárási illeték összegét az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes, mint megrendelő és a perben nem álló (jelenlegi elnevezése, a továbbiakban), mint vállalkozó 2004. június 1-jén szerződés kötöttek város Városház központ szennyvízcsatorna hálózatának fejlesztésére. A a szerződés hibátlan teljesítéséért 10 évre jótállást vállalt. Jótállási kötelezettségét egy 2015. október 14-ig érvényes 100.000.000 forint összegű, 2005. október 13-i keltezésű bankgaranciával (MD 0528600017.) biztosította.

Alperes a megbízásából 2006. január 30-án 09/G01/550046. számon bankgaranciát bocsátott ki, melyben vállalta, a felperes első, eredeti példányú, a bankgarancia számára hivatkozó, a bank szám alatti címére beérkező, magyar nyelvű, írásbeli felszólítására, melyben a felperes kijelenti, hogy a megbízó a felperes - „írásbeli felszólítása ellenére - nem vagy csak részben teljesítette a szerződés szerinti szavatossági kötelezettségeit, öt banki munkanapon belül az alapjogviszony vizsgálata nélkül", a saját vagy bármely más fél által támasztott kifogás vagy vita ellenére fizetést teljesít a felperes javára legfeljebb 100.000.000 forint összeghatárig. (2. pont) A bankgarancia nyilatkozatban az alperes rögzítette, a felperes által cégszerűen aláírt igénybejelentésre teljesít, és a 3. pontban meghatározta azokat az okiratokat (aláírási címpéldány, cégkivonat, vagy más képviseleti jogosultság igazolására alkalmas okirat), melyek csatolása az aláírás cégszerűségének bizonyításához szükséges. A szabályszerű

igénybejelentés feltételeként szabta, hogy valamennyi, a 3. pontban megjelölt, a lehívó képviseleti jogát igazoló dokumentum megérkezzék hozzá a bankgarancia nyilatkozat lejáratáig. A garancialevél további okiratok csatolását, nyilatkozat megtételét nem írta elő. Az okirat továbbá tartalmazta, a nyilatkozat 2011. január 30-án hatályát veszti, ezen időponton túl beérkezett igénybejelentésre az alperes fizetést nem teljesít.

Felperes és a 2006. április 19-én a közöttük létrejött szerződést úgy módosították, a vállalta, hogy a jótállási kötelezettségét a korábban átadott bankgarancia helyett két bankgaranciával fedi le oly módon, az első 100.000.000 forint összegű jótállási bankgarancia 2006. április 19-től 2011. január 30-ig, a második, szintén 100.000.000 forint összegű jótállási bankgarancia pedig 2011. január 30-tól 2015. október 14-ig érvényes. Kikötötték, amennyiben a az első időszakot lefedő bankgarancia 2011. január 30-i lejáratát öt nappal megelőzően nem adja át a második azonos összegű, 2015. október 14-ig érvényes bankgaranciát, akkor az első bankgaranciát illetően a felperes élhet a lehívási jogával. (3. számú szerződésmódosítás)

A a 09/G01/55046. számon kibocsátott, 2011. január 30-ig érvényes alperesi bankgaranciát felperesnek átadta, míg az ezt követő időre szóló bankgarancia átadására már nem került sor.

A időközben, 2010. augusztus 13-án felszámolás alá került.

A felperes 2011. január 25-én kelt, „Lehívás 1.” megjelölésű levelével 2011. január 27-én a 09/G01/550046. számú bankgaranciára hivatkozással felszólította az alperest az általa vállalt bankgarancia alapján 2.320.000 forint részére „átadására”. Kijelentette, hogy a, mint alperes megbízója „nem teljesítette a szerződésben foglalt garanciális javítási kötelezettségeit”. A bankgarancia nyilatkozat 2. pontjában foglaltakra hivatkozva csatolta a garanciális helyszíni bejárásra vonatkozó meghívó, a garanciális bejárás jegyzőkönyv, a garanciális hibák kijavításának költségéről szóló szakértői vélemény, a felszámolóbiztosnak szóló értesítés/hitelezői igénybejelentés másolatát, a felperesi önkormányzat alakuló ülésének jegyzőkönyvéről készített közhiteles másolatot, valamint polgármester eredeti aláírási címpéldányát.

A mellékelt, felszámolóbiztosnak címzett 2011. január 10-én kelt levélben felperes avel szemben indult felszámolási eljárásban hitelezői igényként bejelentette a garanciális javítási munkák 2.320.000 forint költségét, s kérte a munkák 8 napon belüli, de legkésőbb 2011. június 20-ig elvégzését. Tájékoztatta a felszámolót, amennyiben a javítási kötelezettségének nem tesz eleget, úgy a javítás költségét a birtokában lévő bankgarancia terhére érvényesíti. Felhívta a figyelmét a lejáró bankgarancia meghosszabbításának szükségességére. (4/F/4.)

A felperes ezen a napon „Lehívás 2.” megjelölésű nyilatkozatával a fennmaradt 97.680.000 forintot is lehívta. Kijelentette, a, az alperes megbízója „nem szerződésszerűen teljesítette a szerződésben foglalt kötelezettségeit, nevezetesen nem került sor a 3. számú szerződéskiegészítésben foglalt bankgarancia nyilatkozat meghosszabbítására, amellyel a megrendelő, jogát biztosítja a vállalkozási szerződésben kikötött jótállási fedezet érvényesítésére”. A bankgarancia nyilatkozat 2. pontjára hivatkozással csatolta a felperesi önkormányzat alakuló üléséről szóló jegyzőkönyv közhiteles másolatát, polgármester aláírási címpéldányát, továbbá a vállalkozási szerződés és annak 1., 2. és 3. számú kiegészítése fénymásolatát.

Az alperes a felpereshez 2011. február 3-án érkezett levelében a lehívott 2.320.000 forint bankgarancia teljesítését arra hivatkozással tagadta meg, felperesi felszólítás nem tartalmazta a bankgarancia nyilatkozat 2. pontjában megkövetelt azon nyilatkozatot, miszerint a megbízó a kedvezményezett „írásbeli felszólítása ellenére” nem, vagy csak részben teljesítette a szerződés szerinti szavatossági kötelezettségét, míg a 97.680.000 forint teljesítését egyrészt arra hivatkozással, ezen felszólítás sem tartalmazta az „írásbeli felszólítása ellenére” kifejezést, másrészt, mert lehívási okként a felperes nem a szavatossági kötelezettség nemteljesítésére, hanem a bankgarancia nyilatkozat meghosszabbítására vonatkozó kötelezettség elmulasztására hivatkozott, melyre azonban a bankgarancia nem terjedt ki, továbbá azon okból is, mivel a felperes az első lehívásban a garanciális javításból eredő igényét 2.300.000 forintban jelölte meg, így az ezt meghaladó egyéb igényre a bankgarancia már nem terjedt ki.

A felperes 2011. február 8-án kelt levelében vitatta az alperes eljárásának jogszerűségét, és felszólította alperest a bankgarancia lehívási nyilatkozataiban szereplő összegek megfizetésére.

Az alperes a bankgarancia teljesítését az előírt feltételek hiányára hivatkozva továbbra is megtagadta.

A felperes 2011. március 18-án a 2.320.000 forint összegű bankgarancia lehívására vonatkozó nyilatkozatát megismételte, következő nyilatkozattal kiegészítve. „A bankgarancia nyilatkozat 5. pontjában foglaltaknak megfelelően 2011. január 25-i hatállyal ezennel nyilatkozunk arról, hogy a 09/G01/550046. bankgarancia számú, a bankgarancia 5. pontjában szereplő címre megküldött eredeti példányú lehívásunk mellékleteként csatolt dokumentumok által bizonyítottan az Önök megbízója írásbeli felszólításunk ellenére nem teljesítette a szerződésben foglalt kötelezettségeit.”

Még ugyanazon a napon a felperes a 97.680.000 forint összegű bankgarancia lehívására vonatkozó nyilatkozatát ugyanezen kiegészítéssel 2011. január 26-i hatállyal megismételte, s azt is kijelentette ismételten, a nem szerződésszerűen teljesített, mivel nem került sor a 3. számú szerződéskiegészítésben foglalt bankgarancia nyilatkozat meghosszabbítására.

Alperes 2011. március 24-én kelt levelében a bankgarancia teljesítését a bankgarancia 2011. január 30-i lejártára figyelemmel továbbra is megtagadta, majd ezt követően sem teljesített.

Felperes 2011. május 24-én előterjesztett keresetében alperest 100.000.000 forint és ezen összeg után 2011. március 23-tól a kifizetésig járó, a Ptk. 301/A.§ (2) bekezdésében írt késedelmi kamat és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni. Előadta, az alperes a bankgarancia nyilatkozatban vállalt kötelezettségét a lehívásai, majd az alperes által kifogásolt hiányosságoknak megfelelően kiegészített lehívásai alapján nem teljesítette, annak ellenére, hogy a teljesítésre avel megkötött 3. számú szerződésmódosítás alapján köteles volt. Hivatkozott arra is, alperesnek tudomása volt arról, a tízéves jótállási kötelezettséget vállalt, s arról is, az ötéves bankgarancia lejártát megelőzően neki újabb ötéves bankgaranciát fog átadni. Mivel a ezen kötelezettségvállalását megszegte, jogosult volt ezen alapon is a bankgarancia lehívására. Hangsúlyozta, a lehívó nyilatkozathoz csatolt felszámolóbiztoshoz címzett 2.320.000 forint hitelezői igényt bejelentő leveléből megállapíthatóan, az írásbeli felszólítás megtörtént. A lehívást az alperes köteles teljesíteni még abban az esetben is, ha a feltétel egyik része egy másik okiratba foglaltan került hozzá benyújtásra.

Alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte. Előadta, a 2.320.000 forint lehívására vonatkozó felperesi nyilatkozatról egyértelműen megállapítható, az nem tartalmazta a garancianyilatkozat 2. pontjában a teljesítés előfeltételeként előírt jogosulti nyilatkozatot, így a teljesítést jogosan tagadta meg. E hiány pótlását tartalmazó kiegészítés 2011. március 18-án kelt, a bankgarancia azonban 2011. január 30-án lejárt, ezért a kiegészítés utólagos figyelembevételére már nem volt mód. A 97.680.000 forintot lehívó nyilatkozatból pedig a fenti hiányon túl az is megállapítható volt, a lehívás oka nem a bankgarancia nyilatkozatban megjelölt szerződés szerinti szavatossági kötelezettség nemteljesítése, hanem a 2011. január 30-án lejáró bankgarancia meghosszabbításának elmaradása volt. Mivel a bankgarancia nyilatkozat ezen okot lehívási okként nem tartalmazta, a felperes és a e körben kötött 2006. április 19-i szerződésmódosítására figyelemmel nem is tartalmazhatta, ezért ezen lehívás tekintetében is jogszerű volt a bankgarancia teljesítésének megtagadása. Utalt arra is, a garancia nyilatkozatban foglalt feltételek maradéktalan teljesülése esetén az alapjogviszony és bármely további okirat vizsgálata nélkül volt köteles teljesíteni, így a felperes által csatolt, az alapjogviszonyra vonatkozó, általa egyébiránt benyújtani elő nem írt okiratok a

kereset elbírálása szempontjából irrelevánsak. A bankgarancia vállalás ugyanis önálló kötelezettségnek tekintendő, és annak teljesítése a garantőr bank nyilatkozatában foglalt feltételekhez igazodik. A megkívánt nyilatkozat helyett egyéb azt helyettesítő okirat nem vehető figyelembe, ellenkező esetben elveszítené megbízójával szembeni megtérítési igényét. Az a körülmény, a a bankgarancia hosszabbítási kötelezettségét elmulasztotta, nem szolgálhat a bankgarancia lehívásának okaként.

Az elsőfokú bíróság 2011. június 29-én kelt 2.G.41.033/2011/5. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte felperest 625.000 forint perköltség megfizetésére, megállapítva az illetéket az állam viseli. Az ítélet indokolásában a Ptk. 249.§-ára utalva kifejtette, a bankgarancia a bank önálló kötelezettségvállalása, melynek tartalma az általa megszabott feltételekhez igazodik, a kedvezményezett pedig nem az alapjogviszony, hanem a bankgarancia szerződés feltételei szerint kérhet a banktól teljesítést. Az alperes által kibocsátott bankgarancia egyértelmű tartalma szerint, alperes akkor volt jogosult és kötelezett teljesíteni, ha felperes kijelentette, a írásbeli felszólítása ellenére nem vagy csak részben teljesítette a szerződés szerinti szavatossági kötelezettségeit. Az 1. számú lehívás tekintetében rámutatott, az nem tartalmazta a megkívánt nyilatkozatot, az „írásbeli felszólítása ellenére” szövegrészt. Mivel felperes a lehívásában nem is utalt arra, hogy a felszámolójához intézett hitelezői igénybejelentés magában foglalta a garanciális kötelezettség teljesítésére vonatkozó írásbeli felszólítást, ezért azon okból, hogy alperes nem okiratok alapján kívánta a teljesítését vizsgálni, a lehívási nyilatkozat részeként az F/4/4. számú okirat nem volt figyelembe vehető. A bankgarancia szerződés szerint alperes nem kívánta vizsgálni, a megbízója és a felperes közötti szerződés alapján a teljesítése valóban hibás volt-e, milyen mértékben, ezért nem volt köteles a felperes által csatolt mellékletek írásbeli felszólítást keresve átvizsgálni. Tekintve a lehívó nyilatkozat nem tartalmazta az előírt szövegrészt, alperes nem volt köteles és jogosult teljesíteni. A bankgarancia lejártát követően kiegészített nyilatkozat pedig azon okból nem volt alkalmas a joghatás kiváltására, mivel a határidő lejártával az alperes fizetési kötelezettsége megszűnt. Felperes kiegészítő nyilatkozata a Ptk. 214.§ (1) bekezdése alkalmazásával csak a bankgarancia lejártát követően hatályosult, ezért az nem tekinthető a határidő lejártát megelőzően érkezettnek.

Kifejtette, a 2. számú lehívás sem felelt meg a lehívási feltételeknek. Az alperes által kibocsátott bankgarancia szavatossági bankgarancia volt, ezért a bankgarancia általi meghosszabbításának jogellenes elmulasztásával alperesnek fizetési kötelezettsége nem keletkezett, a felperessel szembeni kötelezettségvállalása nem eredményezte az alperes fizetési kötelezettségét. Felperes ezen lehívásához kapcsolódó kiegészítő nyilatkozatát is határidőn túl küldte meg alperesnek, így ezen lehívó nyilatkozata sem tekinthető szerződésszerű tartalommal benyújtottnak. Mindezek alapján a kereset elutasításának van helye.

Az ítélettel szemben felperes fellebbezett jogi képviselő útján. Az ítélet megváltoztatását, alperes keresete szerinti marasztalását, perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Állította, alperes szabályszerű lehívások alapján tagadta meg a bankgarancia teljesítését. Az alperes által 2011. április 27-én átvett nyilatkozatában felszólította alperest a 2.320.000 forint teljesítésére, becsatolta továbbá az eredeti követelés kötelezettjét felszólító levelezését is, mely minden külön vizsgálat nélkül alátámasztja azt a tényt, a felszólítás ellenére nem teljesített. Az elsőfokú bíróság is tényként állapította meg, „lehívó nyilatkozatában kijelentette, hogy a alperes megbízója nem teljesítette a szerződésben foglalt garanciális javítási kötelezettségeit”. A 97.680.000 forint lehívására nézve előadta, a lehívó nyilatkozata tartalmazta az alperes bankgarancia-vállaló nyilatkozatában a lehívás feltételeként szereplő minden szükséges melléklet, így a 3. számú szerződésmódosítást is. Ezen okiratból pedig kiolvasható a azon kifejezett nyilatkozata, melyben szavatossági igénynek tekinti az azt biztosító bankgarancia-vállaló nyilatkozat meghosszabbításának hiányát és a bankgarancia lehívhatóságát minden külön felszólítás nélkül lehetővé teszi. Alperes fizetési kötelezettséget szavatossági kötelezettség nem teljesítése esetére vállalt, ezért a Ptk. 305.§ (1) bekezdése értelmében a szerződésben szereplő szolgáltatásnak része a vállalkozó bankgarancia nyújtására vonatkozó kötelezettsége is. A felek szerződéses szabadságából következően ezen kötelezettségvállalás tekintetében a szavatossági jogok nem zárhatók ki, még akkor sem, ha nem tipikusak. Mindezekre figyelemmel a garanciavállaló nyilatkozat alapján alperes helytállási kötelezettsége felöleli a vállalkozási szerződésből, mint egészéből keletkező szavatossági kötelezettségekért történő helytállást. Alperes tudta, illetőleg kellő gondosság mellett tudnia kellett, hogy a bankgarancia meghosszabbítása a részéről a szerződésben szereplő határidőben nem történt meg. A lehívó nyilatkozatot határidőben, a lehíváshoz szükséges mellékletekkel együtt alperesnek kézbesítette, azok joghatás kiváltására alkalmasak voltak, ezért alperes a szavatossági garanciavállalása alapján tartozik helytállni.

Alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan.

A Ptk. 249.§-a értelmében a bank kötelezettséget vállalhat arra, hogy meghatározott feltételek - így különösen bizonyos esemény beállta, vagy elmaradása, illetőleg okmányok benyújtása - esetén és határidőn belül a kedvezményezettnek a megállapított összeghatárig fizetést fog teljesíteni.

A bank tehát a pénzfizetésre vagy valamely szolgáltatásra, jótállásra kötelezett megbízásából - meghatározott időig érvényes nyilatkozattal kötelezi magát arra, hogy a követelés jogosultjával (kedvezményezettel) szemben meghatározott

feltételek esetén, a megjelölt összeghatárig a kötelezett helyett fizetést teljesít, amennyiben az a fizetési vagy valamely más meghatározott kötelezettségét a megjelölt módon, illetőleg időben a kedvezményezettrel szemben nem teljesíti.

A bankgarancia jogviszony a fentiekből következően hárompólusú, de két szerződéses kapcsolaton alapul. Az egyik szerződés a jogosult és a kötelezett között jön létre, míg a második ezen szerződés teljesítését bankgaranciával biztosítani vállaló kötelezett, mint megbízó és a bank között. A bank ez utóbbi szerződésben vállalt fizetési kötelezettsége a kedvezményezett javára olyan önálló kötelezettségvállalás, amely a megbízás tartalmától függően az általa megszabott feltételekhez, nem pedig a kedvezményezett és a kötelezett közötti szerződésben foglaltakhoz igazodik. A megbízás alapján tehát a megbízott (garantőr) bank a kedvezményezett irányában a megbízásban körülírt feltételek megvalósulása esetén köteles teljesíteni. A gyakorlatban a bank kötelezettségvállalására a bank egyoldalú nyilatkozatával kibocsátott, kiállított garancialevélben kerül sor.

Az adott ügyben a kedvezményezett felperes az alperesi bankot a javára kibocsátott bankgarancia teljesítésére kérte kötelezni.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg, és minden tekintetben helytálló az abból levont jogi következtetése is.

A fent kifejtettekkel egyezően helyes álláspontra helyezkedett azzal, az alperes felperessel szembeni kötelezettségvállalása az általa megszabott feltételekhez igazodik, ebből következően a felperes bankgarancia érvényességi idején belül előterjesztett egyik bankgaranciát lehívó, alperest fizetésre felszólító nyilatkozata sem felelt meg a garancia levélben foglalt feltételnek.

Helyesen ítélte meg azt is, az alperes által kibocsátott bankgaranciának nem képezte tárgyát a felperessel szembeni, bankgarancia meghosszabbítására vonatkozó kötelezettsége, alperes ezen kötelezettség elmulasztása esetére felperes részére fizetést nem vállalt, a fizetési kötelezettsége csupán a szavatossági kötelezettségének nem teljesítéséhez vagy részbeni teljesítéséhez kapcsolódott, így felperes bankgarancia meghosszabbításának jogellenes elmulasztására hivatkozó nyilatkozata sem eredményezhette alperes teljesítési kötelezettségét.

A Fővárosi Ítéltábla továbbá teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság felperes garancia érvényességi idején túl előterjesztett nyilatkozata vonatkozásában elfoglalt álláspontját is.

Tekintve, felperes az első fokú eljárásban nem hivatkozott arra, a szavatossági joga a bankgarancia nyújtásának, mint szerződéses kötelezettségnek az elmulasztására is kiterjed, s ebből következően alperes garanciavállaló nyilatkozata alapján a bankgarancia meghosszabbításának elmulasztásáért is helytállni tartozik, ezért ezen előadása a Pp. 235.§ (2) bekezdésében foglalt korlátra tekintettel nem volt figyelembe vehető.

Rámutat azonban a Fővárosi Ítéltábla, annak figyelembe vétele sem vezethetett volna eredményre, mivel alperes fizetési kötelezettsége a „szerződés szerinti” szavatossági kötelezettségének nem teljesítéséhez vagy részbeni teljesítéséhez kapcsolódott, a pedig a szerződésben egyértelműen a vállalkozási tevékenysége hibátlan teljesítéséért vállalt szavatosságot (jótállást).

Azt kellett tehát megállapítani, az elsőfokú bíróság minden tekintetben helytálló határozatot hozott.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az abban foglalt helyes indokok alapján a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A pernyertes alperesnek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, ezért annak viseléséről rendelkezni nem kellett.

Az eredménytelenül fellebbező személyes illetékmentes felperes által le nem rótt fellebbezési eljárási illeték összegét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2012. február 2.

. Rózsa Éva s.k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s.k.
előadó bíró

. Molnár József s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Sárközi Veronika
bíróügyi ügyintéző